

Åkerlunds Bomulls Spinneri Del 1 (2)

Företaget Åkerlunds Bomullspinneri AB grundades den 17 september 1898 av Otto Åkerlund, son till "boråsindustrins fader" P A Åkerlund. Satsningen var en del i en medveten planering i det Åkerlundska textilimperiet där redan bland annat Druvefors Väveri och Hedefors Väveri AB ingick. Familjen hade även ett starkt intressentskap i Borås Wäfveriaktiebolag. Spinneriet uppfördes i tre våningar samt källare i närheten av Viskan som en fortsättning på det industriområde utmed Viskan i vilket Druvefors Väveri sedan tidigare hade sina tillverkningslokaler, lager och kontor. Byggnaden ritades och konstruerades av den kända arkitektbyrån Sidney Stott, Oldham, England, vilken räknas som världens största och mest produktiva arkitektkontor med specialisering på bomullspinnerier. Stotts arkitektbyrå fick mellan åren 1887–1925 spinnerier uppförda i alla världsdelar. Det stora antalet maskinerier som tillverkningen krävde inköptes etappvis från England. Fabriken drevs av en ångmaskin om 650 hk vilken genom ett centralt transmissionsschakt försåg de olika våningsplanen med kraft genom en komplicerad lingång. Fabriken var även ansluten till ett jämvägsstickspår som fanns vid dåvarande Spårgatan.

Omkring år 1910 sysselsatte företaget cirka 220 arbetare. 1915 övergick fabriken till elektrisk drift med elmotorer på varje våningsplan men med kvarhållande av våningsplanens transmissionssystem. En speciell transformatorstation uppfördes vid detta tillfälle.

Införandet av eldrift medförde på sikt en övergång till direktverkande elmotorer vid varje maskin.

I takt med att verksamheten utvidgades fick lokalerna byggas till bland annat gjordes detta år 1916, 1926 och 1928. Efter att huvuddelen av personalen sades upp 1965 skedde en etappvis nedtrappning av tillverkningen tills företaget definitivt lades ner 1973.

Denna bild fotograferade jag 2015 och då var det inte så många byggnader runt spinneriet. I Åkerlundska spinneriets fall var byggnaden en så kallad typbyggnad som köptes "nyckelfärdig" av konstruktören. Spinneriets tillverkningsdel avskildes från den mindre och mer brandfarliga rensnings- och blandningsavdelningen genom en stark brandavskärmning i konstruktionen. Dessa ännu bevarade brandmurar bildade dessutom höljet till det vertikala kraftöverföringssystemet/lingången. Den brandsäkra konstruktionen bygger på en tegelkonstruktion med bjälklag uppbyggda med ett speciellt betongvalvsystem i välvda sektioner, vilket var en av arkitekten Stotts specialiteer. Ursprungligen användes källaren som garnlager medan bottenvåningen utnyttjades för rensning i den norra delen samt för kardning i den större delen mot söder. I den andra våningen fanns "blandning" och spinnerisal. I den tredje våningen fanns en stor spinnerisal samt ett utrymme i den norra delen där bomullsbalor förvarades.

I samband med att driften elektrifierades uppfördes en transformatorstation invid det befintliga ångmaskinhuset år 1915. Fabrikens huvuddel påbyggdes 1916 med en våning efter ritningar av boråsarkitekten Lars Kellman. Den nya delen, som utfördes helt i betong, utnyttjades som tvinneriavdelning.